

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield
Pàg ► 2

Com es paga l'IVA comunitari?

Salvador Balcells
Pàg ► 3

Reordenar un patrimoni personal, empresarial societari, a cost zero

Jaime Mesas
Pàg ► 3

Consultori fiscal

Els impostos efectivament pagats: Tipus imposiu nominal vs real

Ramon Chese

Director de fiscalitat d'Andbank

Una discussió que sorgeix de manera recurrent quan es vol justificar un increment d'impostos és la referent a si el tipus real satisfet per l'obligat tributari és baix, malgrat que el tipus de l'impost sigui nominalment elevat. Òbviament, quan s'està referint en aquesta circumstància no s'està considerant una actuació fraudulenta, sinó el resultat de l'aplicació estricta de la llei.

Entendre l'origen d'aquesta divergència impositiva ens porta a analitzar l'estructura generalment utilitzada per a configurar un impost.

Dins dels elements essencials de tot impost, ens trobem dos de principals de cara a quantificar l'import d'aquest: la base i el tipus de gravamen.

La base de tributació és la magnitud dinerària utilitzada per quantificar el fet

generador d'impost. Per exemple, els rendiments del treball obtingut, el benefici obtingut per una societat o l'import d'un bé transmès, quantificat segons la norma reguladora de l'impost que resulti aplicable.

En alguns, la base de tributació no és la magnitud final, sinó que a partir d'aquesta s'estableix una base de liquidació de quantia diferent fruit de minorar la base de tributació en els imports que es puguin haver fixat a l'establir un impost, sigui per considerar que determinats imports mínims no han de ser taxats, com els mínims personals de l'IRPF o la reducció de 3.000,- euros aplicable a la base de tributació de l'estalvi de l'IRPF, sigui per fomentar certes inversions, com són les reduccions per aportacions a plans de pensions o inversions en habitatge habitual, també en l'àmbit de l'IRPF.

Quant al tipus de gravamen és el percentatge o l'import fix que s'aplica sobre la base de liquidació als efectes de determinar la quota de tributació. El tipus de gravamen és el que se sol identificar amb el tipus nominal d'un impost i que seguint amb l'exemple de l'IRPF seria el 10 per 100,

Passa a la pàgina següent

Pàg ► 4

Grandvalira continua i amplia la seva oferta amb l'estació d'Ordino Arcalís

Una de les marques més importants del país no desapareix i presenta projectes ambiciosos per seguir creixent

Pàg ► 4

La partida del programa Renova s'esgota en vuit projectes i s'amplia amb 50.000 euros

El Govern vol continuar incentivant que els habitatges particulars generin energia neta a través de panells fotovoltaics

Pàg ► 4

Andbank amplia els serveis als clients amb una aplicació digital per a dispositius mòbils

L'Andbank Wealth permet al client accedir a la seva cartera i contactar amb el seu gestor en qualsevol moment i lloc

AndVida i AndSalut

La tranquil·litat de sentir-se protegit

Andbank Assegurances us ofereix una excel·lent solució per al vostre benestar.

Informe'u-vos-en a qualsevol de les nostres oficines

ANDBANK
Private Bankers

Ve de la pàgina anterior

que en el sistema tributari andorrà resulta coincident amb el de l'impost sobre societats.

Si seguim amb la mecànica general seguida per a liquidar un impost, la quota de tributació també es pot veure minorada per l'aplicació de deduccions o bonificacions o incrementada per l'aplicació d'addicions o coeficients de cara a determinar la quota de liquidació, això és, l'import resultant de la liquidació del tribut.

És també important no confondre la quota de liquidació amb la quota diferencial d'una declaració tributària. La quota de liquidació és l'impost efectivament satisfet. Pel contrari, la quota diferencial és la diferència entre la quota de liquidació i els pagaments a compte d'aquesta fets amb anterioritat, com ara les retencions. Per això, quan es presenta una declaració i aquesta resulta a retornar, també s'està satisfent efectivament l'impost i la devolució rebuda no és altre cosa que el retorn de l'excés d'impost avançat amb anterioritat mitjançant algun tipus de retenció o altra modalitat de pagament a compte.

La quota de liquidació és la magnitud que s'utilitza per a calcular el tipus efectiu de tributació. És pot apreciar que la quota de liquidació, si existeixen reduccions a la base de tributació o deduccions, addicions o coeficients a la quota de tributació no serà coincident amb aquesta darrera i, per tant, si es divideix la quota de liquidació, que és l'import efectivament pagat, entre la base de tributació en resultarà un tipus impositiu efectiu diferent, inferior o superior, del tipus nominal.

Per això, quan es vol incrementar la recaptació d'un impost moltes vegades no es modifica el seu tipus, sinó que el que es fa és eixamplar les bases de tributació, eliminant reduccions a la base de tributació o considerant, per exemple, determinades despeses com a no deduïbles o eliminant o limitant l'aplicació de deduccions, o establint o incrementant coeficients multiplicadors que fan que la quota de liquidació augmenti i, conseqüent-

ment, el tipus efectiu.

Una altra consideració a fer, quan s'analitzen els tipus efectius, és mirar-los des d'una doble perspectiva, la de la hisenda i la de l'obligat tributari, doncs no sempre seran coincidents. Així, un exemple el trobem quan s'està davant d'una renda que pot ser gravada per més d'una hisenda com pot ser el dividend que rep una societat d'una filial seva estrangera.

Aquesta renda pot veure's sotmesa als següents impostos: l'impost sobre beneficis pagat per la filial estrangera, l'impost sobre la renda de no residents pagat sobre el dividend per la societat en el país de residència de la seva filial i, per últim, a l'impost sobre societats vigent en el país de residència fiscal de la societat que rep el dividend.

Siguin quins siguin els tipus nominals vigents en cada país i els mecanismes per a evitar la doble imposició que siguin d'aplicació, el que resultarà és que el tipus efectiu pagat sobre la renda que es correspon al benefici obtingut per la filial diferirà respecte del tipus nominal de l'impost sobre societats vigent en el país de la societat que rep aquest benefici en forma de dividend, doncs per a ella el tipus efectiu serà el resultat d'agregar els impostos pagats en les dues jurisdiccions, però en canvi cada hisenda solament considerarà els impostos per ella recaptats i pot trobar-se que per aplicació dels mecanismes per a evitar la doble imposició, malgrat tenir un tipus nominal de l'impost sobre societats elevat, no recapta res per aquesta renda.

Per això, quan es vol intentar conèixer quants impostos es paguen s'ha de fer una anàlisi acurada i no guiar-se únicament pels tipus nominals o pels resultats de les liquidacions finals, encara que sigui una aparent bona notícia el que ens tornin uns diners. I si volem fer una anàlisi més completa haurem de considerar no solament els impostos directes, sinó també els indirectes i, fins i tot, si volem anar ben prim, també amb els impostos amagats, és a dir, aquells costos en els que cal incórrer per a poder complir amb les obligacions fiscals.

Com es paga l'IVA comunitari?

Pere Brachfield

CEO de Brachfield Credit & Risk Consultants

A partir l'1 de gener de 2015 totes les prestacions de serveis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió i electrònics realitzades a la Unió Europea es graven en el lloc en el qual resideixi el client. Per tal de garantir la correcta tributació d'aquests serveis, les empreses tant de la UE com de tercers països han de determinar la condició del seu client; és a dir, si es tracta d'una persona que té la condició de subjecte passiu o que no la té i el lloc (en quin país de la UE o fora de la UE) al qual pertany aquest client.

Pel que fa a les normes per a determinar el lloc de prestació l'element jurídic necessari per facilitar la determinació és el Reglament d'Execució (UE) n° 1042/2013 del Consell, de 7 d'octubre de 2013, pel qual es modifica el Reglament d'Execució (UE) n° 282/2011 (Reglament d'Execució de l'IVA). Les mesures que s'inclouen en aquest reformat Reglament d'execució de l'IVA únicament pretenen aclarir com s'han d'entendre i aplicar-se en la pràctica les normes relatives al lloc de prestació de serveis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió i electrònics, segons el que preveu la Directiva de l'IVA.

Cal tenir present, que, fins al final de

2014, les prestacions de serveis d'empreses a consumidors finals (o usant les populars sigles en B2C) per part d'empreses de la UE es gravaven al país del proveïdor. Això significava que, en el cas de prestacions de serveis realitzades a consumidors finals, les empreses establertes en Estats membres amb un IVA inferior gaudien d'un avantatge competitiu sobre empreses establertes en altres estats membres. A partir de 2015, les noves normes impositives basades en el país al qual pertany el client ofereixen un terreny de joc més equilibrat, i també han de garantir que l'Estat membre de consum percebi els ingressos en concepte d'IVA.

Ara bé, hi va haver determinades transaccions vinculades al «comerç electrònic» que no van ser afectades pels canvis en la tributació comunitària de l'IVA que van entrar en vigor al gener 2015. Tal com es fa servir habitualment, el concepte de «comerç electrònic», aquesta denominació inclou diversos tipus d'activitats econòmiques, que inclouen el lliurament de béns o prestació de serveis a través de sistemes electrònics com Internet. Els canvis de l'IVA que van entrar en vigor l'1 de gener de 2015 no van afectar a totes aquestes activitats. En particular, els canvis no ho van fer a les següents activitats: El lliurament de béns (inclosa la venda a distància) quan els sistemes electrònics només s'utilitzin per realitzar la comanda i la prestació de serveis al marge dels ser-

veis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió i electrònics. Aquests tipus de transaccions no s'inclouen en les disposicions de la «Mini Finestreta Única» o «Mini One-Stop Shop» (MOSS).

Per tant, l'àmbit dels canvis de l'IVA de 2015 va ser limitat i aquests canvis només afecten els serveis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió i electrònics. Els canvis només són d'aplicació en els casos en què el client sigui un consumidor final.

Durant l'avaluació d'aquests règims especials introduïts l'1 de gener de 2015 el legislador europeu va detectar una sèrie d'àmbits que s'han de millorar. En primer lloc, s'ha de reduir la càrrega que suposa per a les microempreses establertes en un Estat membre que prestin aquests serveis ocasionalment a altres estats membres l'haver de complir amb obligacions en matèria d'IVA als Estats membres diferents del seu Estat membre d'establiment. Per tant, s'ha d'establir un llinar a escala comunitària que, de no ser superat per aquestes prestacions, implicarà que aquestes segueixin estant subjectes a IVA en el seu Estat membre d'establiment.

En segon lloc, el requisit d'haver de complir amb les exigències en matèria de facturació de tots els Estats membres als que efectuen subministraments és molt costós. Per conseqüència, per minimitzar les càrregues per a les empreses, les normes relatives a la facturació han de ser les aplicables en l'Estat

membre d'identificació del proveïdor que s'aculli als règims especials.

En tercer lloc, els subjectes passius no establerts a la Unió Europea, però amb una inscripció a l'efecte de l'IVA en un Estat membre; per exemple, perquè realitzen ocasionalment transaccions subjectes a l'IVA en l'esmentat Estat membre, no poden utilitzar ni el règim especial aplicable als subjectes passius no establerts a la Unió Europea ni el règim especial per als subjectes passius establerts en la Comunitat. En conseqüència, s'ha d'autoritzar a aquests subjectes passius a utilitzar el règim especial aplicable als subjectes passius no establerts en el territori de la Comunitat.

A més, l'avaluació realitzada pel legislador de la UE dels règims especials aplicables a la tributació dels serveis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió o dels serveis prestats per via electrònica, introduïts l'1 de gener de 2015, posa de manifest que el requisit de presentar la declaració de l'IVA en un termini de vint dies a partir de la fi del període a què es refereix la declaració és un termini massa breu, especialment, pel que fa a les prestacions a través d'una xarxa de telecomunicacions, d'una interfície o d'un portal, si se suposa que els serveis prestats a través d'aquestes plataformes d'internet són prestats per l'operador de la xarxa, la interfície o el portal, que ha de demanar la informació per completar la de-

claració de l'IVA de cada proveïdor de serveis individual. L'avaluació també va demostrar que el requisit de fer rectificacions en la declaració de l'IVA del període impositiu a què es refereix suposa una pesada càrrega per als subjectes passius, ja que pot obligar-los a tornar a presentar diverses declaracions de l'IVA cada trimestre.

A conseqüència d'això, el legislador europeu va arribar a la conclusió que cal ampliar el termini de presentació de la declaració de l'IVA, que vencerà, en lloc dels vint dies, al final del mes següent al del final del període impositiu, i permet als subjectes passius rectificar les declaracions d'IVA anteriors en una declaració posterior, en lloc de fer-ho en les declaracions dels períodes impositius als quals es refereixen les rectificacions.

Al mateix temps, per tal d'evitar que els subjectes passius que prestin serveis diferents dels serveis de telecomunicacions, de radiodifusió i televisió i dels serveis prestats per via electrònica a persones que no tinguin la condició de subjectes passius hagin d'identificar-se a efectes de l'IVA en cada un dels Estats membres en què aquests serveis estiguin subjectes a l'IVA, resulta oportú que els Estats membres autoritzin als subjectes passius que prestin aquests serveis a fer ús del sistema informàtic de registre, i de declaració i liquidació de l'IVA, el que els permetria declarar i pagar l'IVA corresponent a aquests serveis en un únic Estat membre.

Reordenar un patrimoni personal, empresarial o societari, a cost zero

Salvador Balcells

Soci responsable de l'àrea fiscal de Manubens Advocats

Amb la normativa fiscal andorrana, hi havia un tema que havia quedat ajornat: que passava si es volia reorganitzar un patrimoni?

Doncs passava que no havent una regulació especial, aplicava la tributació general. I això suposava poder haver de tributar per tots els impostos vigents: l'impost de societats, l'impost de la renda de les persones físiques, l'impost de la renda dels no-residents fiscals, l'impost general indirecte, l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, l'impost sobre transmissions patrimonials immobiliàries, ...

En definitiva: que simplement organitzar -no pas vendre- un patrimoni propi, podia costar tants diners en impostos, que la fiscalitat era un aturador real per l'execució de les esmentades operacions, i un greu inconvenient per millorar la dinàmica i l'organització de la pròpia economia andorrana.

Afortunadament, encara no fa un any que es va aprovar la llei 17/2017 de règim fiscal de les operacions de reorganització empresarial per solucionar aquesta problemàtica. I com ha succeït amb les noves lleis fiscals andorranes, no només s'ha adoptat un model similar al de països ve-

ïns, sinó que a més d'adaptar-lo a les circumstàncies pròpies del Principat, s'ha sabut aprofitar per fer un redactat millorat i més modern.

Entre les operacions que recull la nova normativa destaquem:

-Les operacions de fusió: que inclouen l'absorció de societats participades, l'absorció de societats dominants i la fusió de societats sense prèvia relació accionarial entre elles.

És a dir: la normativa inclou totes les modalitats de fusió sense fer restriccions en funció del tipus de que es tracti.

Aquesta operació és perfecte, per exemple, per eliminar societats sobrants i simplificar estructures, o per crear grups societaris més potents i competitius.

-Les operacions d'escissió: s'admet

tant a l'escissió total com a la parcial, l'adjudicació en proporcions diferents (en definitiva, la transmissió de part dels actius d'una societat a un soci o a un altre) si el que s'adquireix és una branca d'activitat o hi ha una determinada afinitat familiar i de participació mínima entre els socis.

Això vol dir que, per exemple, una societat podria partir-se en dues noves, adjudicant a cadascú dels antics dos socis una de les noves on dins hi haurien els actius de la dividida.

És doncs una opció perfecta, per exemple, en planificacions successòries o divisions entre socis.

-Operacions d'aportació per societats: que poden ser una branca d'activitat, o elements patrimonials o accions en un capital social que representin un 5%

d'aquest capital social.

És una operativa pensada especialment per aportar elements d'una societat a una altra.

-Operacions d'aportació fetes per persones físiques: que poden ser una branca d'activitat econòmica (és a dir, un negoci), elements patrimonials afectes a una activitat, accions en un capital social que representin un 5% d'aquest, o bens immobles no afectes al desenvolupament d'una activitat econòmica.

Seria l'opció ideal per donar forma societària a un negoci individual o a determinants elements no afectes però que es volen integrar dins d'una societat ja existent.

-Operacions de bescanvi de valors: per les quals una societat aconsegueix la majoria d'una altra, a canvi d'atribuir als seus accionistes valors de la primera societat.

Perfecte per operacions de joint venture.

-Operacions de devolució d'actius o bens immobles d'ús residencial per part dels socis, amb la finalitat de tornar a adjudicar bens titularitat de societats però utilitzats en realitat pels socis de forma particular, a aquests últims.

És una regulació molt original que resulta òptima per desfer situacions anacròniques i forçades, on immobles d'ús personal dels socis estan situats dins una societat, quan el normal és que el propietari sigui directament la persona que en fa l'ús.

En definitiva, cada operació d'aquestes, permetrà reorganitzar el patrimoni personal o empresarial com es vulgui,

quasi sense límits, eliminant empreses, agrupant actius, separant activitats, tornant a ser propietari d'immobles que en un moment donat es van a aportar a societats però que son d'ús particular dels socis, ...

Com es fàcil deduir, totes les operacions exposades suposaran un intercanvi de titularitats de bens, immobles, accions i participacions, ... que en principi podrien comportar una elevada tributació.

Doncs no: amb caràcter general el règim fiscal especial regulat per la Llei 17/2017 determina que aquestes operacions no s'integraran a la base de tributació de l'impost de societats, ni a l'impost de la renda de les persones físiques, ni a l'impost de la renda dels no-residents fiscals, ni estaran subjectes a l'impost general indirecte (sense que a més a més la seva aplicació afecti al règim de deducció de l'IGI de les societats o persones que les realitzin), ni a l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, ni a l'impost sobre transmissions patrimonials immobiliàries, sent per tant una operació que busca allò que s'anomena neutralitat fiscal.

Aquest principi de neutralitat fiscal, a més a més de regular la no tributació també suposa:

-El manteniment del valor fiscal i de l'antiguitat dels elements afectes a les operacions esmentades

-La subrogació dels adquirents en els drets i obligacions dels transmissors, incloent les bases de tributació negatives

-L'eliminació dels avantatges fiscals del règim quan l'objectiu principal de l'operació no sigui la reestructuració o la racionalització de les activitats sinó el frau o l'evasió fiscal.

Aquest règim és voluntari; la seva aplicació exigeix una comunicació prèvia a l'Administració tributària on entre altres dades cal assenyalar si es renúncia o no al mateix. A més, aquesta comunicació s'haurà d'aportar davant el notari que autoritzi l'escriptura.

En definitiva: Andorra disposa ja d'un instrument modern que permetrà en el futur que tots els grups personals o empresarials s'organitzin com vulguin sense que els costos fiscals de l'operativa jurídica hagi de suposar cap impediment.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Partner | Tax & Corporate Lawyer

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors la Consulta Vinculant del Departament de Tributs i de Fronteres (d'ara en endavant, DTF) número CV0131-2018 del 17 de setembre del 2018 en relació amb la consideració de rendes del treball pagades en espècie.

L'objecte de la consulta és aclarir el procediment a seguir per part del consultant referent a la cotització de la diferència entre el preu públic de l'aparcament aplicat als seus treballadors i al públic en general.

El consultant no ha cotitzat fins ara aquesta diferència perquè entenia que era un preu públic diferent que s'aplica a determinats col·lectius.

Per acords de Junta de Govern el consultant venia aplicant, des de fa molts anys, un preu públic inferior dels aparcaments a diversos col·lectius de la parròquia. Entre aquests, es troba el seu propi personal i d'altres col·lectius de treballadors públics amb els quals el consultant no té una relació laboral.

La característica comuna d'aquests col·lectius és que son servidors públics que es desplacen a la Parròquia per realitzar la seva tasca. El consultant ha entès que aquest diferencial (aproximadament un 30%), representa una compensació pel desplaçament a la Parròquia de funcionaris i treballadors del sector públic i que a demèshan de deixar el vehicle en un aparcament.

En relació amb la qüestió, per determinar si la diferència entre els preus dels abonaments dels aparcaments constitueix una renda del treball pagada en espècie per a la persona que ho contracta, s'ha de tenir en compte quines rendes es qualifiquen com a rendes del treball als efectes de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.

Pel que fa als abonaments dels aparcaments destinats a col·lectius amb els quals l'entitat consultant no té una relació laboral, en no existir una vinculació laboral entre la consultant i les persones que contracten l'abonament de l'aparcament, no es genera una renda del treball pagada en espècie per a la persona contractant als efectes de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.

Segons es desprèn la informació proporcionada en la Consulta, els abonaments dels aparcaments també estan

dirigits al personal de la consultant. En aquests cas, que existeix una relació laboral entre l'entitat que presta el servei i el contractant de l'abonament, s'ha de tenir en compte el que preveu el Decret legislatiu del 1-08-2018 de publicació del Text Refós de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, a l'article 29:

"Article 29. Rendes en espècie

1. Es consideren rendes en espècie la utilització, consum o obtenció, per a fins particulars, de béns, drets o serveis de forma gratuïta o per preu inferior al normal de mercat, encara que no suposi una despesa real per a qui les concedeix.

2. No es consideren rendiments del treball en espècie:

a) Els lliuraments als empleats de productes a preus rebaixats que es realitzin en menjadors d'empresa o econòmats.

b) Les primes o quotes satisfetes a entitats asseguradores en virtut de contracte d'assegurança d'accident laboral o de responsabilitat civil del treballador.

c) La prestació del servei d'educació per centres educatius autoritzats als fills dels seus empleats."

Així mateix, el Comunicat tècnic del 22-09-2017 sobre els criteris de valoració de les rendes en espècie a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, a l'apartat

3.7 estableix que:

"[...]

3.7. Lliurament de béns, drets o serveis fabricats o comercialitzats per l'empresa.

Es planteja la valoració quan la renda del treball en espècie és satisfeta per empreses que tenen com a objecte habitual la realització d'activitats que donen lloc al rendiment en espècie (per exemple, venda o subministrament als treballadors d'articles, drets o serveis produïts o comercialitzats pel pagador).

En aquest cas la valoració no pot ser inferior al preu ofert al públic del bé, dret o servei de què es tracta, amb la deducció dels descomptes ordinaris o comuns.

"[...]"

En el cas en qüestió, en què l'entitat

consultant ofereix al mateix preu el servei d'aparcament a altres col·lectius amb característiques similars als seus treballadors, no es pot determinar que la diferència entre el preu de l'abonament dels aparcaments a tercers i el preu de l'abonament al seu personal es tracti d'un descompte específic per ser treballador de la consultant.

Conseqüentment, la diferència entre el preu de l'abonament dels aparcaments a tercers i el preu de l'abonament al seu personal a efectes fiscals té la consideració de descompte ordinari o comú. De manera que, en el cas exposat a la consulta, no es generarà una renda del treball pagada en espècie per als treballadors de la consultant.

La marca Grandvalira tindrà continuïtat de manera indefinida

L'acord arribat entre les diferents parts permet a més incorporar l'estació d'Ordino Arcalís

Grandvalira continuarà de manera indefinida gràcies a un acord al qual van arribar les parts i que permet no només que la marca no es trenqui sinó que s'incorpori Ordino Arcalís a l'oferta esquiable. Així, les parts van tancar un acord de continuïtat de Grandvalira que ara haurà de ser ratificat pels òrgans de govern de Saetde i Ensisa i que estableix una durada indefinida tot i que permet que al cap de deu anys hi hagi un període de dos addicionals en cas que alguna de les parts no volgués continuar. A més es fixa que Secnoa tingui l'oportunitat d'adquirir fins a un 5% de les accions de Nevasa, amb un consell d'administració format paritàriament per Ensisa i Saetde/Secnoa.

A partir d'aquesta temporada 2018-2019, Grandvalira incorporarà progressivament en el seu portafoli d'activitat comercial, de comunicació i màrqueting els productes de l'estació d'Ordino Arcalís. Així mateix, s'estableix que Secnoa contribuirà al finançament de Nevasa amb idèntic criteri que les societats Saetde i Ensisa.

Els acords presos proposen també una solució per tal que el sector del pla de les Pedres no sigui un obstacle per al bon funcionament del producte Grandvalira i el seu domini, independentment de la titularitat del terreny on està situat el giny propietat d'Ensisa.

Amés, també es fixa que dins de l'esperit de treball conjunt, des d'aquesta temporada 2018-2019 les escoles d'esquí de Pas de la Casa-Grau Roig, de Soldeu-El Tarter i d'Ordino Arcalís, podran impartir classes en qualsevol dels tres dominis esquiables, sense cap compensació econòmica en favor de cap de les estacions. No obstant això, les tres escoles no podran fer ac-

ció comercial en el domini esquiable de les altres.

A través del comunicat emès es posa en relleu que la incorporació d'Ordino Arcalís a l'oferta de Grandvalira permetrà «oferir un producte de neu encara més capdavanter». També es fa

èmfasi en el fet que s'ha pres la decisió de continuïtat» conscients dels efectes que es derivarien per a l'economia de les societats, les dues parròquies el país» i s'emfatitza el fet que en els darrers mesos tant Saetde com Ensisa han treballat «intensament» amb la medi-

ació del cap de Govern, per «restablir la voluntat associativa».

A l'últim, es posa en relleu que l'escenari d'un futur estable i amb plans de creixement ambiciosos per part de tots els integrants de Nevasa «és el millor possible per a un sector estratègic i clau de l'economia andorrana com és l'esquí». Recorden que la temporada 2017-2018, Grandvalira va acomiadar una campanya rècord amb un increment de forfets venuts del 2% respecte a la campanya anterior, i la captació d'esquiadors provinents dels mercats internacionals va ser satisfactòria i afegeixen que l'evolució as-

Presenta un escenari de futur estable i amb plans de creixement ambiciosos

centent dels mercats internacionals s'argumenta amb el creixement en la facturació de més d'un 15% en relació a l'any passat i de més d'un 40% en les tres darreres temporades. Per tant, remarquen que l'acord de continuïtat de Grandvalira permetrà seguir treballant amb els operadors turístics internacionals per augmentar la diversificació de mercats.

A més, destaquen que «el marc estable» acordat permet afrontar les «ambiciosos» inversions que les estacions tenen previstes per potenciar la marca Grandvalira i Ordino Arcalís, dirigides a ampliar el domini esquiable, millorar les instal·lacions de restauració, aparcaments i serveis, ampliar la capacitat de transport d'esquiadors i continuar l'aposta per la transformació digital iniciada la temporada anterior.

Andbank presenta una aplicació per a dispositius mòbils

Andbank ha desenvolupat una App amb els últims avenços digitals per posar a l'abast dels clients tot el que necessita sense que s'hagi de desplaçar a la seva oficina en un entorn senzill i àgil i, el que és més important, amb la màxima confidencialitat i seguretat. L'Andbank Wealth és el fruit del continu compromís del banc per oferir un millor servei als seus clients de Banca Privada.

Mitjançant l'Andbank Wealth, el client pot accedir a la seva cartera i als diferents actius que la componen, i pot contactar amb el seu gestor personal a través d'un xat amb la total llibertat que ofereix el seu dispositiu mòbil, independentment d'on es trobi i del moment. Amb una navegació senzilla i intuïtiva, l'usuari també pot conèixer de primera mà les darreres notícies d'actualitat més rellevants, així com la selecció de productes dels experts. Igualment, pot fer el seguiment dels mercats, de les cotitzacions dels índexs, accions, ETF i divises.

L'aplicació està disponible per Apple (Apple Store) i per Android (Play Store) i la poden descarregar, des de qualsevol jurisdicció, tant els clients de banca privada a Andorra com de Luxemburg i Mònaco. L'accés es pot fer per reconeixement dactil·lar i facial (per als models de telèfon intel·ligent que ho permetin). L'Andbank Wealth permet la signatura en línia de la documentació contractual sense necessitat de desplaçar-se a l'oficina, de manera còmoda i amb la mateixa garantia que la firma manuscrita.

Pedro Cardona, sotsdirector General IT d'Andbank, destaca que «amb aquesta nova aplicació, el banc amplia els seus serveis digitals adaptant-se a les necessitats dels clients i a les noves tecnologies del mercat».

La partida del programa Renova s'amplia amb 50.000 euros

La partida pressupostària del programa Renova dedicada a contribuir econòmicament en la instal·lació de plaques fotovoltaïques s'augmenta en 50.000 euros d'aquí a finals d'any, ja que la quantitat reservada per al 2018, de 150.000 euros, ja s'ha esgotat. Amb els diners inicials s'han subvencionat vuit projectes. L'objectiu és satisfer totes les sol·licituds rebudes, que ja superen la dotació prevista inicialment. L'ajut consisteix en un finançament directe del 40% del cost de la instal·lació dels panells, fins a un màxim de 20.000 euros, i la possibilitat d'obtenir l'aval del Govern per al cent per cent del cost de la instal·lació, en cas d'haver de demanar un crèdit a una entitat bancària per fer front al 60% restant.

El programa Renova és l'eina principal de foment de l'eficiència energètica i de l'aprofitament de les energies de

fonts renovables. Aquest any, el programa ha integrat els ajuts a la implantació d'energies fotovoltaïques, transformant les antigues subvencions a la compra de l'energia en una subvenció directa a la instal·lació. Per implementar aquest tipus d'ajuts, es va tenir en compte l'escenari de reducció de costos de les instal·lacions fotovoltaïques i el nou escenari energètic que preveu la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic. Amb el nou plantejament s'espera que al llarg de l'any s'arribin a instal·lar un total de panells que generin 1,5 MW d'energia, xifra que representa el 110% més de la capacitat instal·lada fins al 2017. El Govern ha avançat que, tenint en compte els projectes que ja hi ha en cartera a l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic, durant el 2018 es podran instal·lar més plaques fotovoltaïques que totes les que s'han

instal·lat del 2013 al 2017.

Quant a la producció elèctrica, aquesta se situa en 0,1% de la demanda elèctrica nacional i 0,6% de la producció nacional. La dependència energètica de l'exterior continua sent molt gran, però subvencionant la col·locació de les plaques solars, el Govern pretén anar augmentant el percentatge d'autonomia energètica i, a més, apostar per les energies netes i renovables. El canvi en la dotació prevista per als

panells fotovoltaïcs permetrà continuar rebent noves sol·licituds fins al tancament de la convocatòria, que serà el 30 de novembre.

D'altra banda, el consell de ministres va nomenar Carles Miquel director de l'Oficina de l'energia i del canvi climàtic, segons preveu la legislació. Miquel ja n'era el responsable des del 2015, però la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic obliga a formalitzar el càrrec de director.

GUIA DE BONES PRÀCTIQUES

En la sessió de consell de ministres d'aquesta setmana, la ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, Sílvia Calvó, va informar de l'edició de la 'Guia de bones pràctiques per a esdeveniments'. La publicació recull pautes en l'àmbit de la seguretat industrial i del medi ambient amb l'objectiu de programar els esdeveniments adaptant-los a la normativa vigent i a les recomanacions de la normativa internacional.

La guia és un document dirigit als promotors i organitzadors d'esdeveniments, tant públics com privats, amb la finalitat de fer recomanacions i complir tots els requeriments administratius normatius per tal de prevenir riscos i danys i de minimitzar les afectacions al medi ambient. La guia es pot consultar en format electrònic a la pàgina web de medi ambient: www.mediambi.ad/guia-de-bones-practiques-per-a-esdeveniments. Les pautes afecten els esdeveniments a l'exterior o en interiors, temporals o esporàdics, i de caràcter cultural, esportiu, d'oci o similars, que no estiguin sotmesos a obertura de comerç. Les activitats industrials, però, queden fora de l'àmbit d'aplicació de la guia.